

■ IL TEATER E SIA ARCHITECTURA (I)

Il «Teater dal Dionysus» ad Athen

DA ANDREA L. RASSEL, KREUZLINGEN

Il territori rumantsch ha survegnì da curt in nov stabiliment da teater, il «Zuoz Globe», planisà dals dus architects grischuns Carmen Gasser e Remo Derungs. Cun numnar lur teater «Globe» al mettan els en ina lunga tradiziun d'architectura da teaters. Quai envida a dar in sguard sin questa tradiziun. Teaters èn – or da vista architectonica – per gronda part edifizis extraordinaris. Ina sfida tut speziala è da cumbinar las ideas esteticas cun la funcziunalitad dal teater, uschia sto per exempel l'acustica en il bajetg esser excellenta per che mintgin possa udir tge che vegn ditg sin tribuna ed il medem mument na dastga strusch ina ramur da l'exteriur entrar en la sala, che sto era anc plender l'aspectatur cun sia estetica.

Tribunas e plattafurmas stattan bunamain sco sinonims per il teater e la preschentaziun publica. Davent da la nashientscha dal teater classic en la Grezia antica en il 5. tschientaner a. C. èn acturs zappads sin il palc da la tribuna per pre-

Il «Teater dal Dionysus» che sa chatta sin la planira al sid da l'Acropolis ad Athen è ina da las emprimas fabricaziuns da teater construidas cun crap.

MAD

schentar in'acziun dramatica. Sco la tribuna è sa sviluppada d'in pèr aissas a la tribuna cun l'artg proscenium (l'artg ch'enrama la scena sin tribuna), che nus

enconuschain da la gronda part dals teaters quotidian, duess vegnir illustrà en ina curta seria da preschentaziuns da teaters impurtants en l'Europa.

Las emprimas tribunas ch'èn vegnidas stgaffidas a posta per las preschentaziuns da teaters sa chattavan (e sa chattan) en la Grezia antica. Quellas tribunas eran a l'entschatta anc palcs da lain, pli tard alura plattafurmas da crap. Ils dramas phlyacs preschentads en las colonias da la Grezia en il 4. tschientaner a. C. fasschevan diever da constructs da lain. Perdita da quellas fabricaziuns dattan varsaquants vaschs illustrads chattads en la Sicilia ed en la Puglia.

Il «Teater dal Dionysus» che sa chatta sin la planira al sid da l'Acropolis ad Athen è ina da las emprimas fabricaziuns da teater construidas cun crap. Natiralmain è il teater sa midà fitg en ils bun 2000 onns da sia existenza. Il model mussa il teater en il temp lycurgian (338–326 a. C.). En il teater lycurgian eran tant il palc sco er ils sezs dals aspectaturs construids da crap.

Tut las infurmaziuns èn da chattar pli detagliadamain sin www.firt-iftr.com e www.theatre-event.com